

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Od propisa do primene: Nefinansijsko (ESG) izveštavanje u javnim preduzećima

BEOGRAD, 31.03.2026.

NIŠ, 2.04.2026.

Reforma
lokalnih finansija III
u Srbiji

www.lokalnefinansije.rs

Agenda

Praktična primena i regulatorni zahtevi nefinansijskog izveštavanja u javnim preduzećima

1

Uvodna
reč

2

Uvod u ESG i
SDG

3

Regulatorni
okvir za
pripremu
Nefinansijskog
izveštaja

4

Smernice za
izradu
nefinansijskih
izveštaja

5

Praktični primeri
nefinansijskih
izveštaja - analiza i
diskusija

6

Zaključak i pitanja

1. Uvodna reč

Nefinansijsko izveštavanje više nije „trend“ već:

- ✓ regulatorna obaveza (EU i indirektno Srbije)
- ✓ reputacioni faktor
- ✓ upravljački alat
- ✓ element odgovornosti prema osnivaču i građanima

Ključno pitanje:

Da li ESG izveštavanje koristimo kao formalnost ili kao alat upravljanja?

2. Uvod u ESG i SDG

Šta je ESG?

Šta je SDG?

Šta je održivost?

Šta je cirkularna ekonomija?

KOMPONENTE ESG

ESG izveštavanje je proces kreiranja i obelodanjivanja izveštaja privrednog subjekta o uticaju koji ima na životnu sredinu (*Environmental*), društveno okruženje (*Social*), kao i o načinu na koji upravlja (*Governance*).

ESG = Environmental, Social, Governance

E – Ekološki aspekt

- Emisije CO₂
- Upravljanje otpadom
- Energetska efikasnost
- Korišćenje resursa

S – Socijalni aspekt

- Bezbednost zaposlenih
- Odnos prema korisnicima usluga
- Lokalna zajednica
- Ljudska prava

G – Upravljanje

- Transparentnost
- Interna kontrola
- Sprečavanje korupcije
- Upravljanje rizicima

ESG nije marketing – to je sistem upravljanja rizicima i odgovornošću.

Sustainable Development Goals - SDG ciljevi (Ciljevi održivog razvoja)

CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA

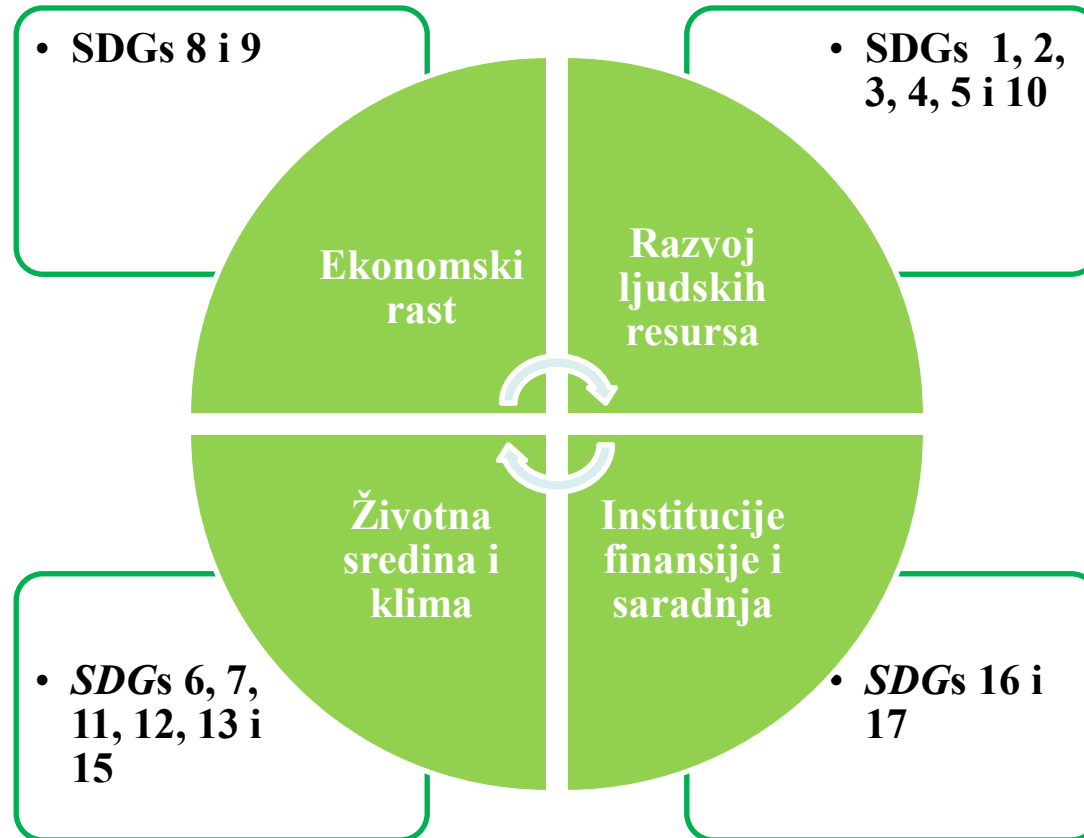
Povezivanje poslovanja javnog preduzeća sa SDG ciljevima povećava kredibilitet izveštaja.

SDG ciljevi (Ciljevi održivog razvoja)

Na samitu UN u Njujorku 2015. godine zvanično je usvojeno 17 *SDG*-a (ciljeva održivog razvoja) a stupili su na snagu 2016. godine.

Ciljevi održivog razvoja podjeljeni su u 4 grupe:

Cilj 14 koji se odnosi na održivo korišćenje okeana, mora i morskih resursa nije uzet u obzir zato što Srbija nema direktan pristup moru. Indirektni uticaj na zagađenje mora od strane reka pokriven je u okviru *SDGs* 6.

Univerzalno snabdevanje ispravnom vodom za piće po pristupačnoj ceni do 2030. godine nalaže investicije u adekvatnu infrastrukturu, sanitarne objekte i unapređenje higijene na svim nivoima.

Univerzalno snabdevanje jeftinom električnom energijom do 2030. godine podrazumeva investicije u čiste energente, kao što su energija sunca i vetra i termalni izvori.

Više od polovine svetskog stanovništva danas živi u urbanim područjima. Do 2050. godine, ovaj broj porašće na 6,5 milijardi, što čini dve trećine čovečanstva. Održivi razvoj ne može se postići bez značajne promene načina na koji gradimo i upravljamo urbanim prostorom.

Postizanje privrednog rasta i održivog razvoja nalaže hitno smanjenje našeg uticaja na životnu sredinu, koje će se postići promenom načina na koji proizvodimo i trošimo proizvode i resurse. Poljoprivreda je najveći potrošač vode u svetu, a za navodnjavanje danas se troši skoro 70% ukupnih slatkih voda koje su adekvatne za ljudsku upotrebu.

Prosečni godišnji gubici samo od zemljotresa, cunamija, tropskih ciklona i poplava računaju se u stotinama milijardi dolara, a investicije potrebne na godišnjem nivou samo za saniranje rizika od katastrofa iznose 6 milijardi američkih dolara. U sklopu ovog cilja, ideja je da mobilišu sredstva u cilju rešavanja potreba zemalja u razvoju i ublažavanja katastrofa izazvanih klimatskim promenama.

Svrha Ciljeva održivog razvoja je značajno smanjenje svih oblika nasilja i rad sa vladama i zajednicama na iznalaženju trajnih rešenja za sukobe i nesigurnost. Jačanje vladavine prava i promovisanje ljudskih prava su ključ ovog procesa, kao i smanjenje nezakonitih tokova oružja i veće učešće zemalja u razvoju u institucijama globalnog upravljanja.

Za javna
preduzeća
najrelevantniji
SDGs su:

2. Uvod u ESG i SDG

Na ovom portalu možete naći statističke podatke za Republiku Srbiju za globalne indikatore Ciljeva održivog razvoja, publikacije, vizuelizaciju podataka, vesti i informacije o održanim radionicama i dr.

BROJ INDIKATORA: 249

DOSTUPNO NA PORTALU: **163 (65%)**

ISTRAŽIVANJE IZVORA: **86 (35%)**

Izaberite Cilj održivog razvoja za pregled indikatora:

1 SVET BEZ SIROMAŠTVA 	2 SVET BEZ GLADI 	3 DOBRO ZDRAVLJE 	4 KVALITETNO OBRAZOVANJE 	Cilj 5. Rodna ravnopravnost Broj indikatora: 14 Dostupno na portalu: 12 Istraživanje izvora: 2	6 ČISTA VODA I SANITARNI USLOVI
7 DOSTUPNA I OBNOVLJIVA ENERGIJA 	8 DOSTOJANSTVEN RAD I EKONOMSKI RAST 	9 INDUSTRIJA, INOVACIJE I INFRASTRUKTURA 	10 SMANJENJE NEJEDNAKOSTI 	11 ODRŽIVI GRADOVI I ZAJEDNICE 	12 ODGOVORNA POTROŠNJA I PROIZVODNJA

<https://sdg.indikatori.rs/sr-latn/>

Šta je održivi razvoj?

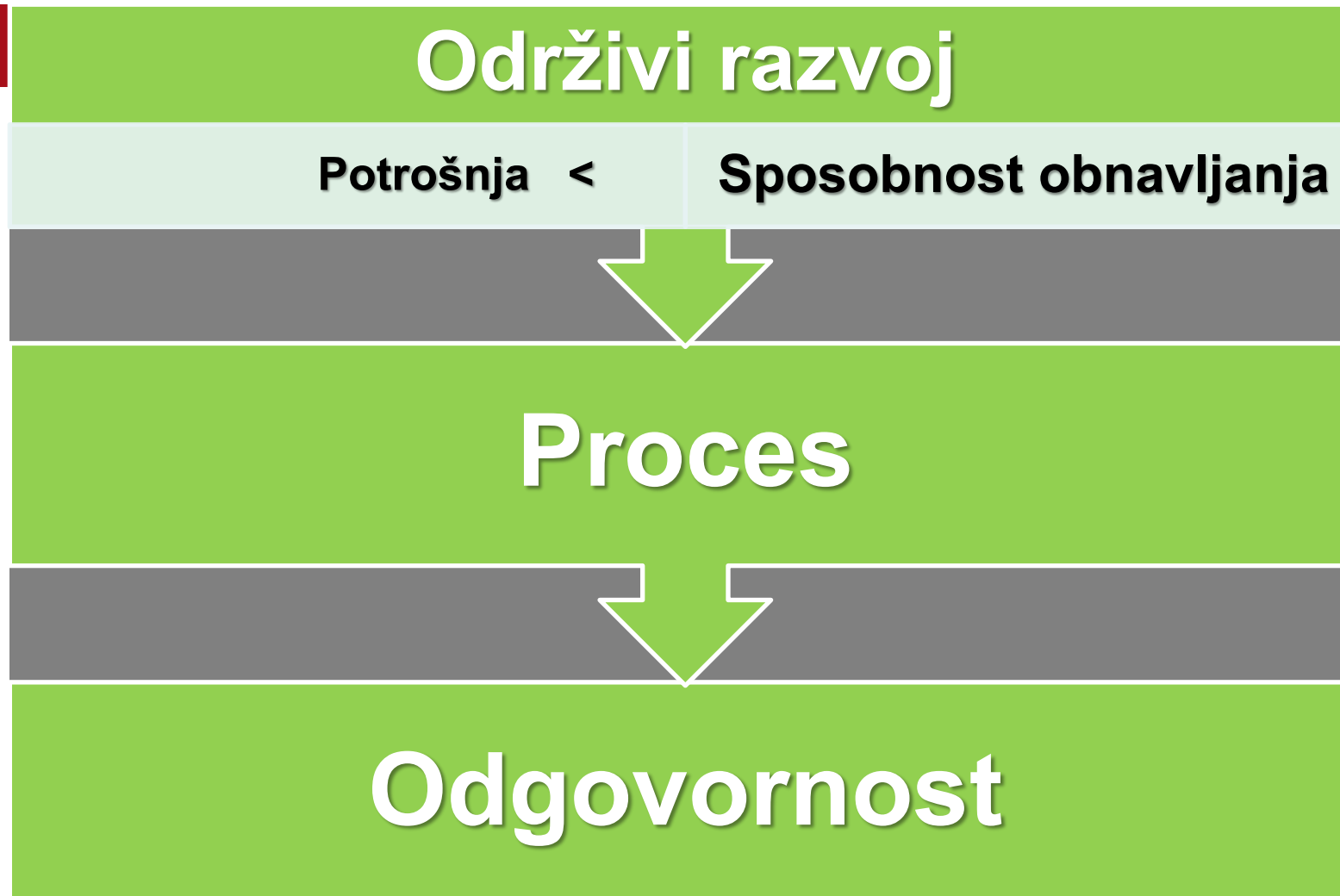

Održivi razvoj

Razvoj koji zadovoljava potrebe današnjice bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija u zadovoljavanju njihovih potreba

Brundtland, Svetska komisija za zaštitu životne sredine i razvoj, 1987.

<https://sdgs.un.org/>

Ključne dimenzije održivog razvoja

Zaštita životne sredine

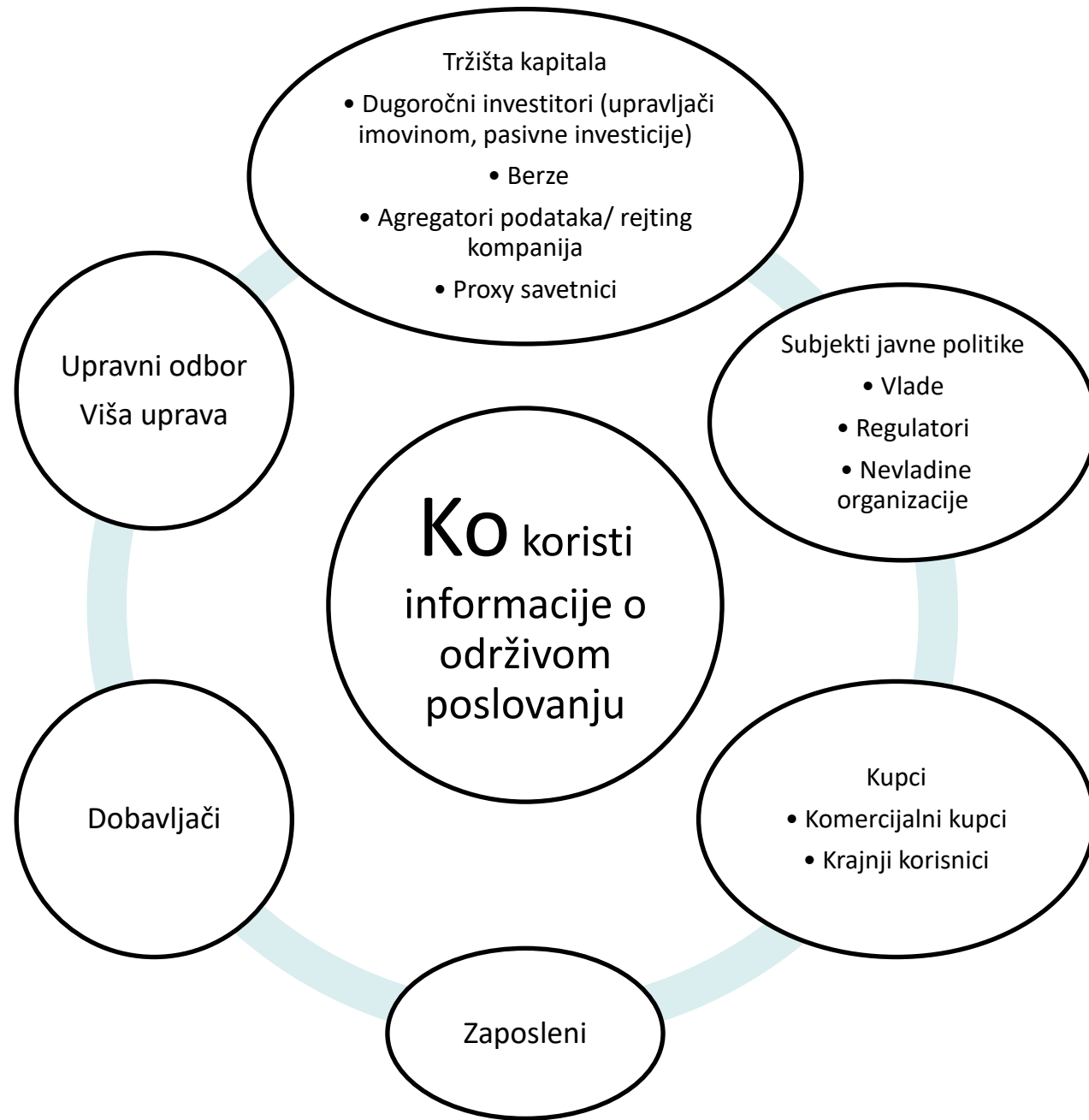
- Održivost životne sredine je sposobnost da se održe stope žetve obnovljivih resursa i iscrpljivanje neobnovljivih resursa koje se može nastaviti neograničeno

Ekonomski rast

- Ekonomska održivost je sposobnost da se neograničeno podrži definisani nivo ekonomske proizvodnje

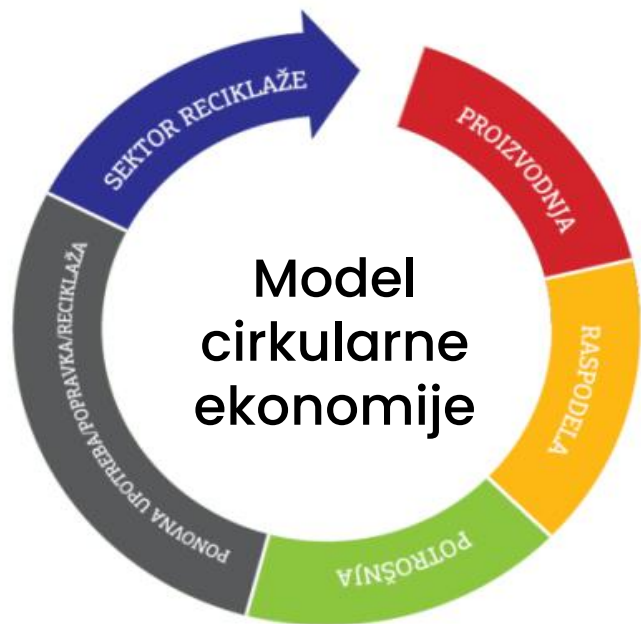
Socijalna inkluzija

- Socijalna održivost je sposobnost društvenog sistema, kao što je zemlja, da funkcioniše na određenom nivou društvenog blagostanja na neodređeno vreme

Model linearne ekonomije

Нови стандарди за циркуларну економију

Међународна организација за стандардизацију (ISO) у оквиру техничког комитета TC 323 – Циркуларна економија развија шест нових међународних стандарда из области циркуларне економије (<https://www.iso.org/committee/7203984/x/catalogue/p/0/ul/1/w/0/d/0>). Три стандарда су овог месеца ушла у фазу развоја 40.60, чиме је завршена фаза јавне расправе:

ISO/DIS 59004, *Циркуларна економија – Терминологија, принципи и упутство за примену*

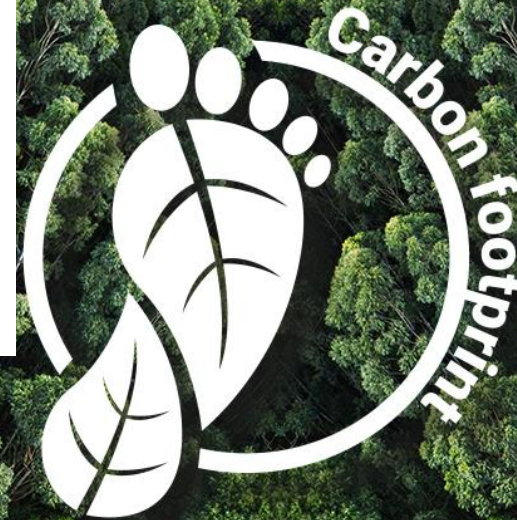
ISO/DIS 59010, *Циркуларна економија – Упутство за пословне моделе и мреже вредности и*

ISO/DIS 59020, *Циркуларна економија – Мерење и оцењивање циркуларности.*

https://iss.rs/sr_Cyrl/new-standards-in-the-field-of-circular-economy_p1334.html

ISO 14064
karbonski
otisak
organizacija

ISO 59004:2024 Uputstvo za tranziciju poslovnih modela i mreža vrednosti

Dizajniran da podstakne pomak ka cirkularnoj ekonomiji i definiše termin cirkularne ekonomije.

Pruža smernice primenjive na bilo koju vrstu organizacije.

Sadrži definisanje ključnih pojmova i koncepata, skiciranje vizije cirkularne ekonomije, razjašnjavanje osnovnih principa i praktičnih smernica za korake koji se mogu preduzeti.

ISO 59010:2024 Rečnik, principi i smernice za implementaciju

Pruža smernice za organizaciju za prelazak na cirkularni model: ciljevi, strategija, plan tranzicije, akcije i rezultate i sl.

Merenje treba da obuhvati sve prilive i odlive resursa (uključujući emisije i gubitke) primenom osnovnih indikatora cirkularnosti kojima se bavi ISO 59020.

ISO 59020:2024 Merenje i procena performansi cirkularnosti

Pruža jasan okvir za merenje i procenu cirkularnosti pružanjem smernica i zahteva čime pomaže organizacijama da se usklade s globalnim ciljevima održivosti i poboljšava transparentnost i odgovornost u izveštavanju o životnoj sredini.

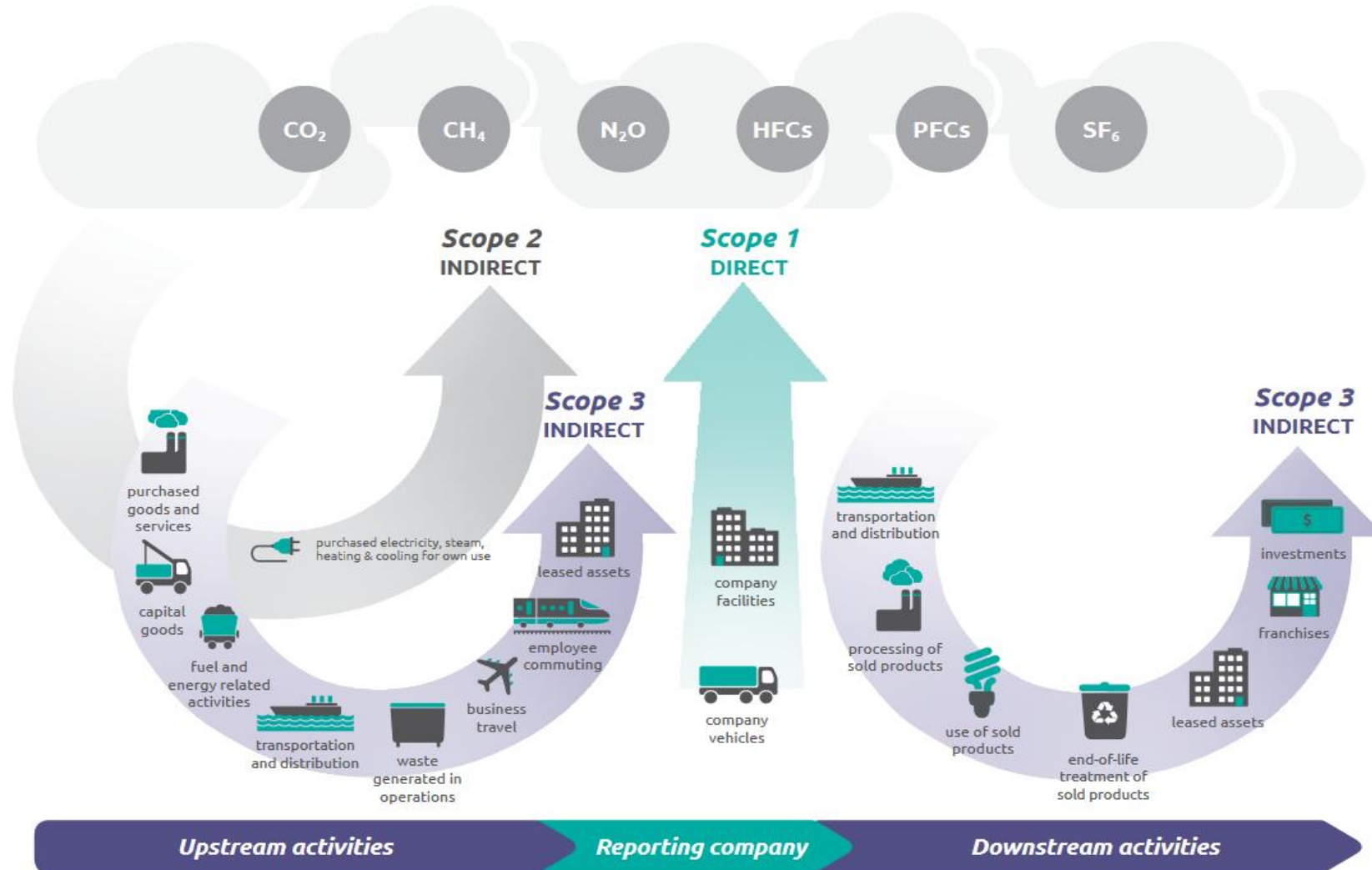
Sadrži ključne indikatore cirkularnosti prilikom merenja priliva i odliva resursa

GHG PROTOCOL

GREENHOUSE
GAS PROTOCOL

- **Direktna emisija gasova staklene bašte** (direct greenhouse gas emission) - emisija GSB-a iz izvora gasova staklene bašte koju poseduje ili kontroliše organizacija – SCOPE 1.
- **Indirektna energija posredne emisije GSB-a** (energy indirect greenhouse gas emission) - emisija GSB-a nastala u proizvodnji preuzete električne energije, toplote ili pare koje je koristila organizacija – SCOPE 2.
- **Ostale indirektnne posredne emisije gasova staklene bašte** (other indirect greenhouse gas emission) - emisija GSB-a koja nije energija posredne emisije GSB-a, nego je posledica aktivnosti organizacije, ali nastaje iz izvora gasova staklene bašte koje poseduje ili kontroliše organizacija – SCOPE 3.

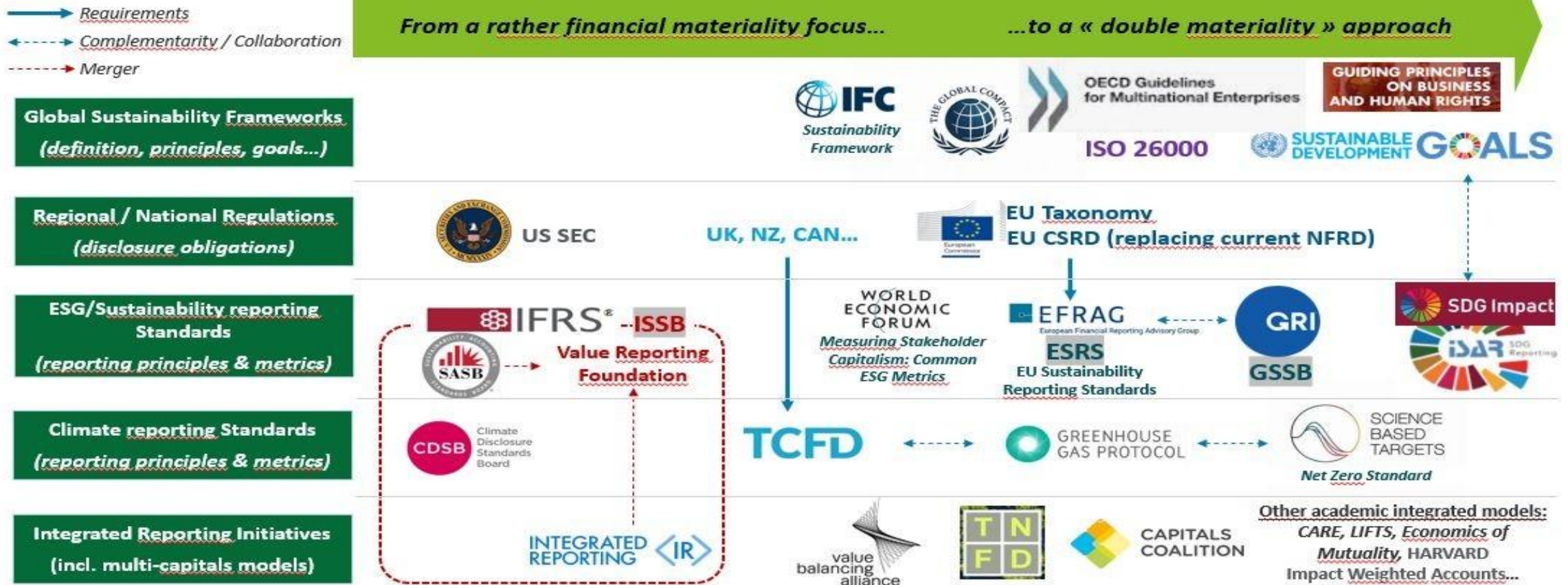
3. Regulatorni okvir za pripremu Nefinansijskog izveštaja

**STANDARDI ZA
IZVEŠTAVANJE
(GRI, SASB, ESRS)**

Izveštavanje i komunikacija

Mapping of Main Standards on Corporate Sustainability Reporting & Disclosures

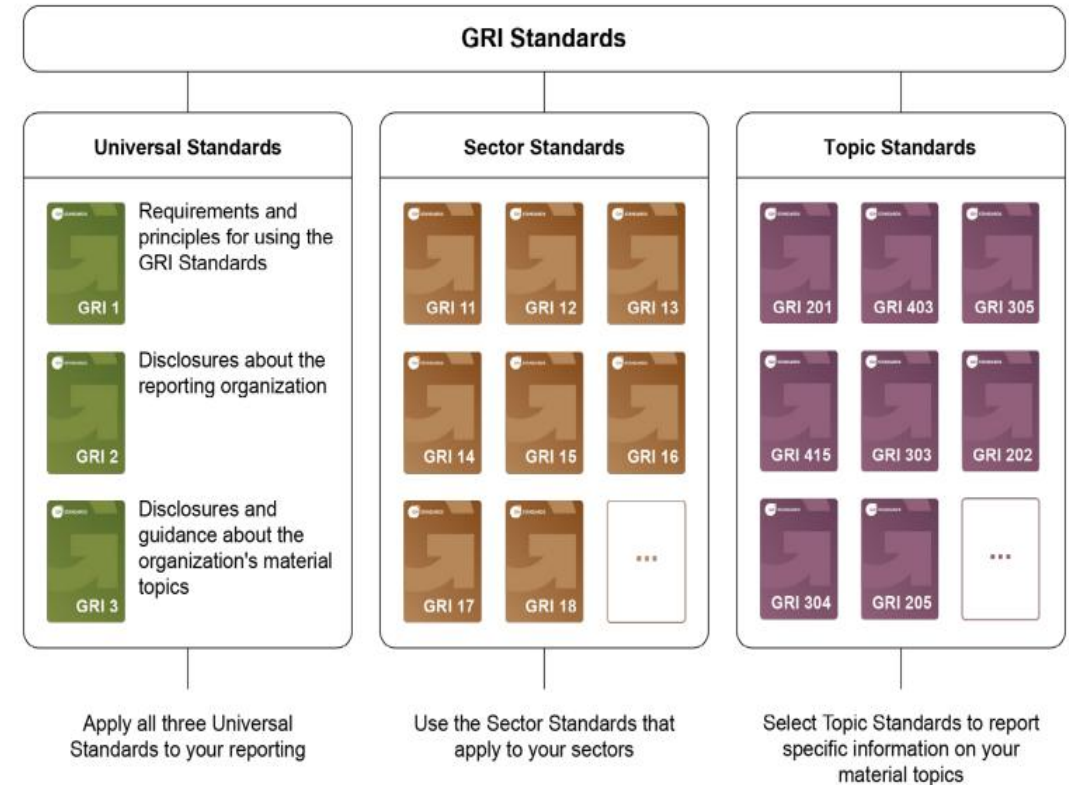

GRI standardi - struktura

GRI je modularni sistem međusobno povezanih standarda.

Sastoji se iz tri osnovna dela:

- **Univerzali standardi** (GRI 1, GRI 2 i GRI 3) – primenjuju se na sve organizacije
- **Sektorski standardi** (razvijeni za 40 sektora industrije), za one koji imaju najveći uticaj: nafta, gas, poljoprivreda...
- Standardi koji **pokrivaju određene teme (topics)**: pomažu kompanijama da bolje izveštavaju o svojim materijalnim temama. Npr.: energija, emisije, biodiverzitet, politika protiv diskriminacije...

SASB standardi

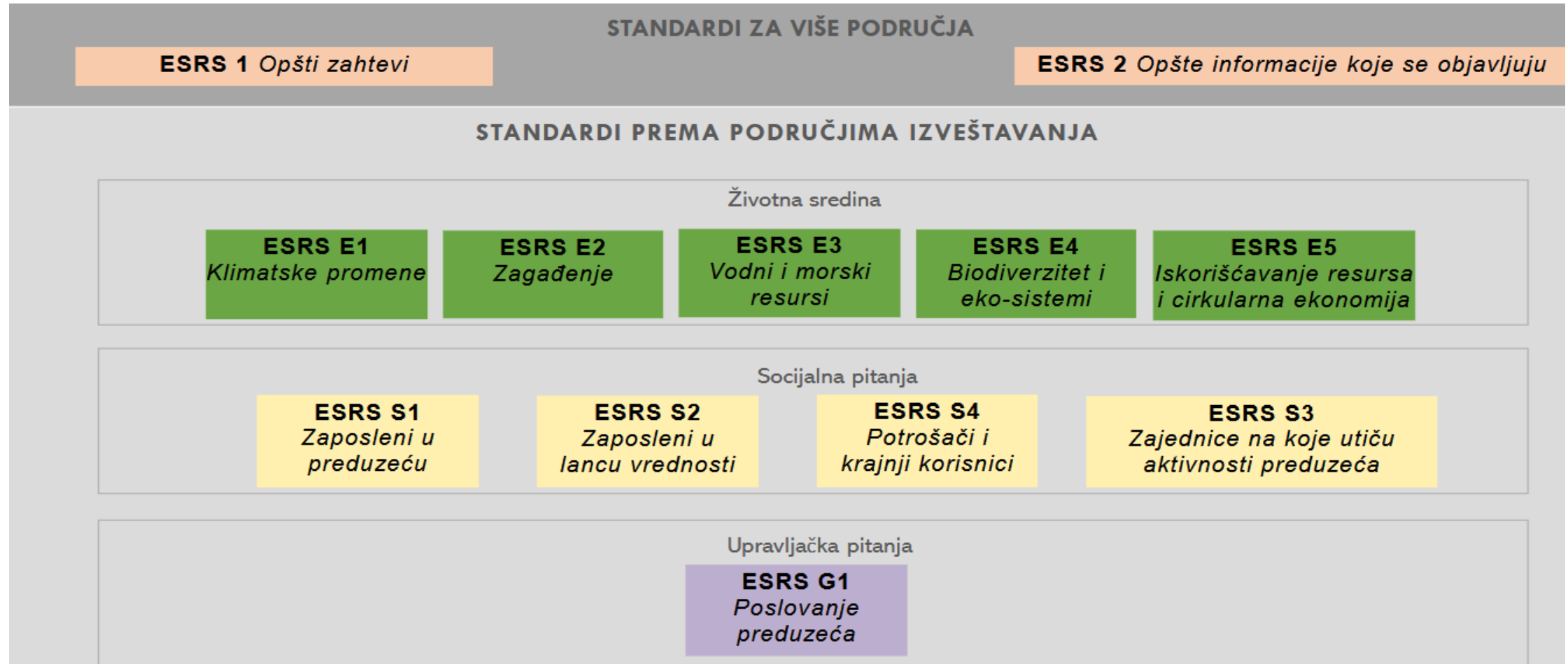
To su industrijski specifični standardi koji se koriste za identifikaciju **finansijski materijalnih** pitanja održivosti.

SASB standardi identifikuju podskup pitanja koja se odnose na životnu sredinu, socijalna pitanja i upravljanje, a koja su najrelevantnija za **finansijski učinak i vrednost preduzeća**.

Standardi uključuju individualni fokus na 77 industrija.

Evropski standardi za izveštavanje o održivosti (European Sustainability Reporting Standards)

Zakon o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon)

U Republici Srbiji, **zakonska obaveza nefinansijskog izveštavanja uvedena je 2019. godine** kroz izmene Zakona o računovodstvu.

Prema ovom zakonu:

- ✓ Velika pravna lica koja su i **društva od javnog interesa** (public interest entities) i imaju **prosečno preko 500 zaposlenih godišnje** moraju u **godišnji izveštaj o poslovanju** uključiti i **nefinansijski izveštaj (sustainability report)**.

U taj nefinansijski izveštaj treba da se uključe informacije koje se odnose na najmanje:

- ✓ zaštitu životne sredine (npr. emisije GHG)
- ✓ socijalna i kadrovska pitanja
- ✓ poštovanje ljudskih prava
- ✓ borbu protiv korupcije i podmićivanja
- ✓ opis poslovnog modela i politika organizacije
- ✓ rizike i pokazatelje učinka (KPI) u ovim oblastima

To praktično znači da:
Nije dovoljno samo finansijsko izveštavanje - mora postojati posebna sekcija o ESG aspektima **ako su ispunjeni zakonski uslovi**

<https://cfrr.worldbank.org/publications/european-sustainability-reporting-standards>

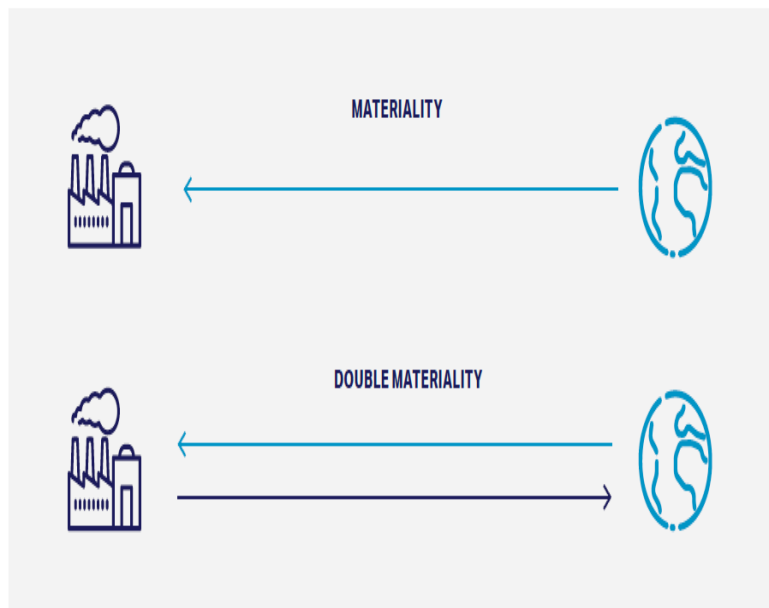
https://www.mfin.gov.rs/upload/media/kQoEF9_691ed576a394b.pdf

4. Smernice za izradu nefinansijskih izveštaja

Структура Смерница

Смернице се састоје из четири дела и два прилога:

Figure 2: Double materiality perspective

- **Део I — Менаџмент и управљање питањима одрживости.** Садржи четири области обелодањивања података о одрживости —**управљање, стратегија, утицаји/ризици/прилике и показатељи и циљеви**—како је усвојено у ESRS и IFRS S1 & S2.
- **Део II — Двострука материјалност и алати за процену.** Уводи концепт **двоструке материјалности** и пружа алате и смернице које помажу предузећима да процене које теме су најрелевантније за њихово пословање и за заинтересоване стране.
- **Део III — Теме одрживости и показатељи.** Пружа смернице о **општим темама одрживости** за које се претпоставља да су материјалне за предузећа (са препорученим показатељима датим у Прилогу 1). Овај део допуњен је смерницама о **секторским темама и показатељима** релевантним за кључне секторе у Србији (са препорученим показатељима датим у Анексу 2).
- **Део IV — Презентација информација о одрживости.** Нуди практичне препоруке за интеграцију обелодањивања о одрживости у годишњи извештај о одрживости или интегрисани извештај, укључујући структуру, формат и јасноћу.

Ове Смернице конципиране су тако да буду прилагодљиве различитим контекстима извештавања — од предузећа која тек започињу са извештавањем о одрживости, преко МСП која траже одговарајуће приступе до оних која су већ унапредили своје извештавање и сада им је циљ усаглашеност са CSRD Европске уније и међународним стандардима.

Табела 1. Преглед структуре извештавања и садржаја (на основу ESRS-а)

Област	Подобласт	Опис садржаја
1. ОПШТИ ПОДАЦИ	1.1 Подаци о предузећу	Назив предузећа, сектор, период извештавања, коришћени оквири
	1.2 Процена материјалности	<ul style="list-style-type: none"> • Методологија и критеријуми • Двострука материјалност • Укључивање заинтересованих страна • Приоритетне теме
2 МЕНАЏМЕНТ И УПРАВЉАЊЕ ОДРЖИВОШЋУ	2.1 Управљање	<ul style="list-style-type: none"> • Структура органа управљања (независност, разноликост) • Улоге у управљању утицајима, ризицима и приликама у области одрживости • Процеси доношења одлука и експертиза у области ESG • Подстицаји повезани са одрживошћу • Интеграција ESG ризика у систем управљања пословним ризицима
	2.2 Стратегија	<ul style="list-style-type: none"> • Елементи одрживости у стратегији, пословном моделу и ланцу вредности • Ставови заинтересованих страна приликом стратешког планирања • Финансијске импликације материјалних ESG ризика и прилика
	2.3. Управљање утицајима, ризицима и приликама	<ul style="list-style-type: none"> • Процес идентификовања и процене материјалних ESG питања • Политике управљања ESG ризицима и приликама • Предузете мере, распоређени ресурси и употреба инструмената одрживог финансирања
	2.4 Показатељи и циљеви	<ul style="list-style-type: none"> • Показатељи који се користе за праћење ESG учинка, укључујући и методологије и претпоставке • Циљеви у области ESG (мерљиви, временски одређени) и праћење напретка

19 strana Smernica za
nefinansijsko izveštavanje

3. ПОДАЦИ О ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ	3.1 Климатске промене	<ul style="list-style-type: none"> • GHG емисије (<i>Scope 1, 2, 3</i>) • Климатски ризици и мере прилагођавања • Циљеви смањења емисија и остварени напредак
	3.2 Загађење	<ul style="list-style-type: none"> • Емисије у ваздух, воду и земљиште • Управљање отпадом • Мере ублажавања
	3.3 Водни и морски ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • Коришћење, испуштање и складиштење воде • Активности у подручјима са високим водним стресом • Утицај на екосистем
	3.4 Биодиверзитет	<ul style="list-style-type: none"> • Локације у подручјима осетљивог биодиверзитета • Напори усмерени на очување • Показатељи који се односе на биодиверзитет
	3.5 Коришћење ресурса и циркуларна економија	<ul style="list-style-type: none"> • Улазни/излазни ресурси • Принципи циркуларности • Смањење отпада и рециклирање

19 strana Smernica za nefinansijsko izveštavanje

Област	Подобласт	Опис садржаја
4. ИНФОРМАЦИЈЕ О СОЦИЈАЛНИМ ПИТАЊИМА	4.1 Сопствена радна снага и радници у ланцу вредности	<ul style="list-style-type: none"> • Радни услови • Социјални дијалог и права радника • Здравље и безбедност • Обука и развој вештина • Разноликост и једнаки третман • Друга права у вези са радом
	4.3 Погођене заједнице	<ul style="list-style-type: none"> • Укључивање заједнице • Процена људских права • Ублажавање ризика
	4.4 Потрошачи и крајњи корисници	<ul style="list-style-type: none"> • Безбедност производа • Приватност података • Укључивање потрошача
	5. ИНФОРМАЦИЈЕ О УПРАВЉАЊУ	5.1 Пословна етика
5.2 Спречавање корупције		<ul style="list-style-type: none"> • Ризици и инциденти повезани са корупцијом • Превентивне контроле • Судски поступци и новчане казне
5.3 Управљање односима с добављачима		<ul style="list-style-type: none"> • Скрининг добављача • ESG клаузуле • Праћење и спровођење
6. СЕКТОРСКА ОБЕЛОДАЊИВАЊА ¹³	6.1 Идентификација индустријске гране	<ul style="list-style-type: none"> • Класификација индустријске гране • Референтни стандард (нпр. SASB)
	6.2 Кључне материјалне теме	<ul style="list-style-type: none"> • Прилагођене сектору (нпр. рударство, телекомуникације, пољопривреда) • Кључни ризици везани за ESG
	6.3 Секторски показатељи	<ul style="list-style-type: none"> • Показатељи везани за секторске ризике и утицаје • Праћење циљева и отпорност
	6.4 Показатељи активности (опционо)	<ul style="list-style-type: none"> • Оперативни подати (нпр. енергетска потрошња по јединици производње, коришћење земљишта) • Показатељи који се односе на купце/локације

20 strana Smernica za nefinansijsko izveštavanje

Izazovi i rešenja ESG izveštaja/ izveštaja o odrzivosti

Odakle krenuti?

Fokus?

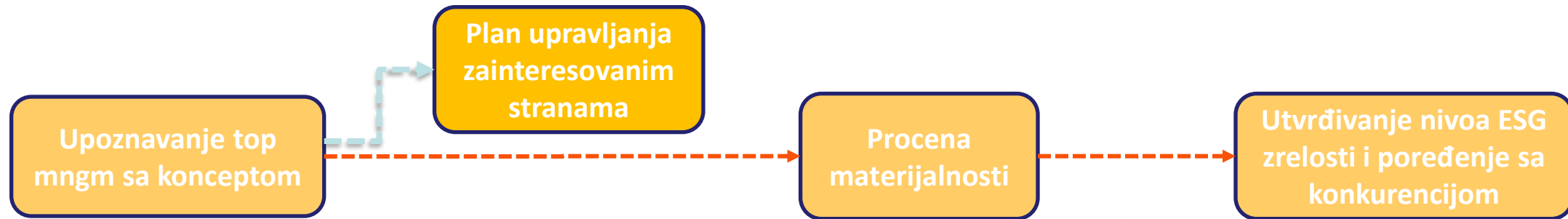

Odakle krenuti?

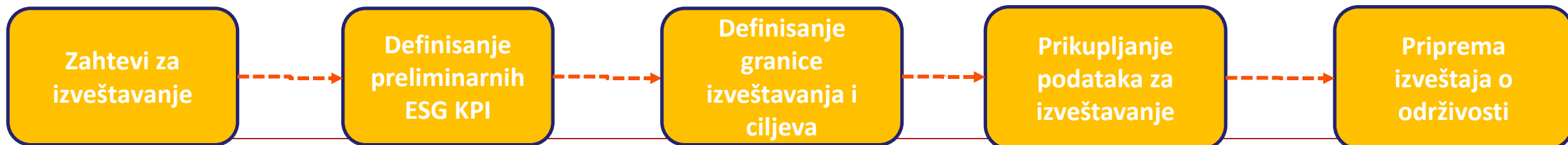

Odakle krenuti ?

I – Utvrđivanje stanja sistema i postavljanje strategije

II – Priprema ESG izveštaja

METODOLOGIJA

Definicija materijalnih tema zavisi od varijabli kao što su svrha poslovanja, strategija, zainteresovane strane, rizici, korporativni angažman i sektor aktivnosti.

Sagledavanje relevantnih materijalnih tema

Procena materijalnih tema sprovodi se u skladu sa GRI standardima, SASB kriterijumima, sa SDG, ESRS

Analiza rizika i definisanje strategije

Višestruka evaluacija selektovanih materijalnih tema, kako bi se utvrdio značaj svakog od njih.

Benchmarking konkurencije da bi se identifikovale ekološke, društvene i teme upravljanja.

Konsultacije sa zainteresovanim stranama

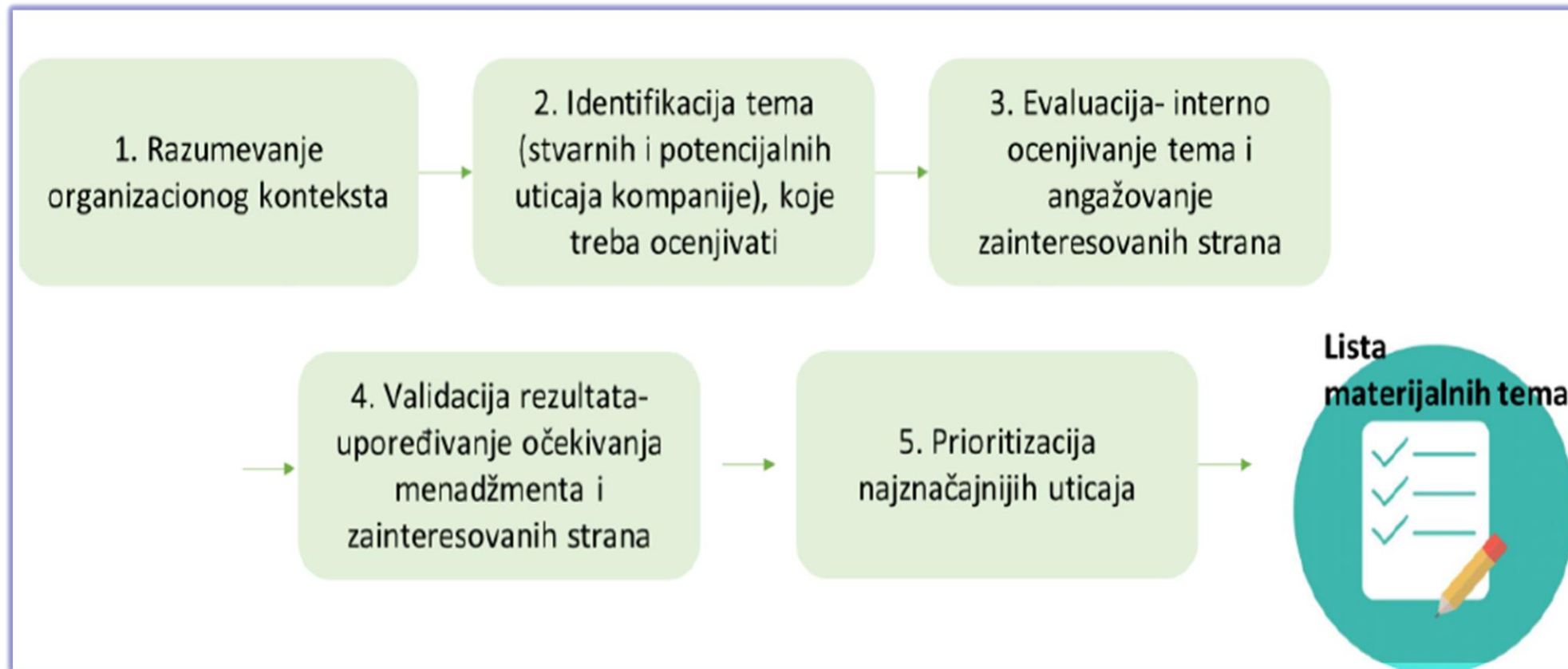
Kontekst organizacije, rizici i mogućnosti

Materiality matrix

Detaljan opis procesa i konačna lista materijalnih tema kompanije i korelacija sa SDG

Sprovedena studija materijalnosti

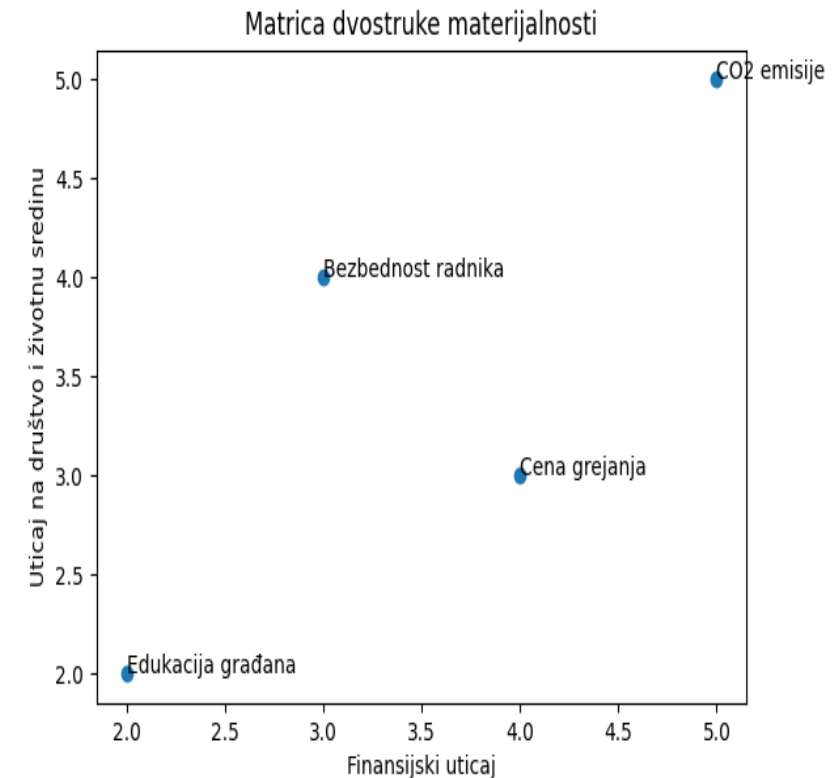
Proces identifikovanja materijalnih tema

„Dvostruka materijalnost – osnova ESRS pristupa”

Dvostruka materijalnost (Double Materiality)

- ✓ ESG teme se analiziraju iz dva ugla:
 - uticaj na životnu sredinu i društvo
 - finansijski uticaj na preduzeće
- ✓ Ključna pitanja:
 1. Kako naše poslovanje utiče na okruženje?
 2. Kako ESG faktori utiču na naše troškove i rizike?
- ✓ Samo teme koje su značajne po oba kriterijuma postaju prioritet

ESG - KPI

👉 KPI NE dolaze iz standarda

👉 KPI dolaze iz:

- ✓ rizika
- ✓ problema
- ✓ poslovnog modela

Materijalnost vs KPI

- Materijalnost → ŠTA je važno?
- KPI → KAKO to merimo?
- nema KPI bez materijalnosti!!!!

Primer: Javno preduzeće – Toplana (dvostruka materijalnost i KPI)

- delatnost: daljinsko grejanje
- koristi gas / mazut
- visoki troškovi energenata
- emisije CO₂
- pritisak građana
- zastarela infrastruktura

Šta je za vas KRITIČNO?

Odaberite 3 ključne teme:

- Emisije CO₂
- Cena usluge (grejanja)
- Energetska efikasnost
- Bezbednost zaposlenih
- Transparentnost poslovanja
- Upravljanje otpadom

Ključni ESG indikatori (KPI) (Primer Toplana)

KPI	Objašnjenje zašto ovi KPI
Emisije CO ₂ (tCO ₂ po MWh)	CO ₂ → regulatorni + reputacioni rizik
Energetska efikasnost (% gubitaka)	efikasnost → direktno utiče na troškove
Trošak po korisniku	cena → socijalni i politički pritisak
Broj žalbi korisnika	žalbe → percepcija građana
Povrede na radu	bezbednost → odgovornost uprave
Usklađenost sa regulativom	usklađenost → pravni rizik

👉 KPI = veza između ESG i upravljanja

👉 U praksi, uprava treba da prati 3–5 ključnih KPI, ne 20

DVOSTRUKA MATERIJALNOST & KPI

👉 Dvostruka materijalnost je proces izbora prioriteta

- šta najviše utiče na društvo i životnu sredinu
 - šta najviše utiče na finansije
- ✓ rezultat: lista ključnih tema

👉 KPI je merenja tih tema

Za svaku temu pitati:

👉 „Kako ćemo ovo pratiti?“

Primer – Toplana:
dvostruka materijalnost kaže:

👉 najvažnije teme su: CO₂ emisije, cena grejanja, energetska efikasnost

Primer JKP Toplana

Tema (materijalnost)	KPI
CO ₂ emisije	tCO ₂ po MWh
cena grejanja	trošak po korisniku
efikasnost	% gubitaka

👉 „Ne merimo sve — merimo ono što je MATERIJALNO”

👉 „Prvo odlučimo šta je VAŽNO, pa tek onda MERIMO”

👉 Materijalnost = **šta je problem?**

👉 KPI = **koliko je problem veliki?**

👉 „Dvostruka materijalnost nam kaže gde da gledamo.”

👉 „KPI nam kažu šta tamo vidimo.”

ZAŠTO JE OVO BITNO?

Bez materijalnosti: merimo pogrešne stvari

Bez KPI: ne možemo upravljati

MINI ZAMKA

👉 „Najčešća greška je da kompanije krenu od KPI, a da nisu definisale šta je materijalno.”

Od problema do odluke: ESG logika upravljanja

Problem	Materijalnost	KPI	Odluka
Visoke emisije	ključna tema	tCO ₂ po MWh	smanjenje emisija
Gubici energije	strateška tema	% gubitaka	modernizacija mreže
Visoki troškovi	finansijski rizik	trošak po korisniku	optimizacija

- 👉 „ESG nije lista indikatora.“
- 👉 „ESG počinje od problema.“
- 👉 „Materijalnost nam kaže šta je važno.“
- 👉 „KPI nam kaže kako to merimo.“
- 👉 „A tek onda donosimo odluke.“

Diskusija kroz Primer

- **OPIS PREDUZEĆA**
- Javno preduzeće „Toplana 2030”
- 25.000 korisnika
- osnovna delatnost: daljinsko grejanje
- koristi prirodni gas i mazut
- rast troškova energenata
- zastarela infrastruktura (gubici ~18%)
- pritisak javnosti zbog zagađenja
- nema formalnu ESG strategiju
- Podaci nisu sistematizovani

Priprema izveštaja u skladu sa ESRS standardima

ESG IZVEŠTAVANJE		
Definisanje sadržaja	Korelacija sa standardom za izveštavanje	ESG izveštaj
Analiza, pregled i kontekstualizacija kvantitativnih i kvalitativnih indikatora.	Povezanost materijalnih tema organizacije sa indikatorima ESRS.	Priprema kompletnog dokumenta prilagođenog organizacionom identitetu i vizuelnom prikazu.
Ishod: <ul style="list-style-type: none"> • Strukturirani izveštaj (struktura sa indikatorima, temama i sadržajem koji treba da se obradi) • Izveštaj sa konsolidovanim, analiziranim i kontekstualizovanim podacima 		
Potencijalna svrha: <ul style="list-style-type: none"> • Izveštavanje o učinku ESG pomaže da se identifikuju i da se upravlja mogućim rizicima • Pokazivanje transparentnije i pozitivnije institucionalne slike može dovesti do novih poslovnih prilika 		

Fokus je

- ✓ na proceni trenutnog stanja i posvećenosti kompanije konceptu održivog poslovanja,
- ✓ klimatskim promenama,
- ✓ uključenosti zainteresovanih strana,
- ✓ ljudskim resursima,
- ✓ korišćenju energije iz obnovljivih izvora,
- ✓ smanjenje GHG i CO2 emisija,
- ✓ upravljanju otpadom, zaštiti voda, i društveno odgovornom poslovanju.

Za uspešnu pripremu ESG izveštaja, potrebno je jasno definisati tačke prikupljanja podataka i sektore koji obezbeđuju ključne informacije.

Sektori koji obezbeđuju ESG informacije

Doprinos zajednici
Ljudska prava
Zakoni i regulatorni okvir
Obim 1 & 2 emisije
Poslovna etika
Privatnost podataka
„Cyber Security“
Anti-korupcija

Obim 3
emisije

Nabavka

Operativni tim
menadžeri
postrojenja

HR
Sektor

IT
Sektor

Raznolikost zaposlenih
Obrt radne snage
Kompenzacije direktora i
Upravnog Obara
Kritični događaji
Dobavljači
Odgovornost za proizvode
Kompetitivno ponašanje

Opšti i
pravni
sektor

Finansije i
računovodstvo

Pranje novca

Korporativno
upravljanje

Interna
revizija

Zaštita
na radu

ESG rejting i usklađenost sa regulatornim zahtevima

 Odgovoran sektor: ESG/održivost tim, Uprava

 Podaci:

–ESG skorovi i evaluacije nezavisnih agencija

–Pridržavanje međunarodnih standarda (ESRS, GRI, TCFD)

–Izveštaji o napretku ka ESG ciljevima

SBTi
(<https://sciencebasedtargets.org/>)

„Алат за процену спремности компанија за одрживо пословање”

Call center 0800 808 809

О нама

Чланство

Услуге ПКС

Регионалне коморе

Biz Chat

Вести

Контакт

hrp | lat | eng |

Како функционише дигитални Алат?

“Алат за процену спремности компанија за одрживо пословање” је аутоматизован инструмент који на једноставан начин приказује учинак ваше компаније у области одрживости пословања.

Алат функционише кроз три кључна приступа:

1. **Процена напретка према научно заснованим циљевима одрживости/ЕСГ** – Алат мери учинак компаније у три кључне димензије одрживости: животну средину (Е), друштвене аспекте (С) и управљачке факторе (G).
2. **Процена усклађености са 17 Циљева одрживог развоја UN (SDGs)** – Алат прати како ваша компанија доприноси глобалним циљевима за одрживи развој, као што су борба против сиромаштва, борба против климатских промена, родна равноправност и многи други.
3. **Процена утицаја на три нефинансијска капитала** – Алат приказује како ваша компанија утиче на три кључна нефинансијска капитала: природни, људски и друштвени капитал.

“Алат за процену спремности компанија за одрживо пословање” је усаглашен са **Базичним модулом добровољног стандарда VSME ESRS** (Voluntary SME European Sustainability Reporting Standard) издатог од стране EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group), а према захтеву Европске комисије.

- **Алат за процену спремности компанија за одрживо пословање**
- **Препоруке за извештавање**
- **Препоруке за унапређење перформанси**
- **Темплате за израду стратегије одрживости**
- **Водич за одрживи маркетинг**
- **Водич за процену двоструке материјалности (DMA)**

<https://pks.rs/strana/alat-za-procenu-spremnosti-kompanija-za-odrzivo-poslovanje>

О нама

Чланство

Услуге ПКС

Почетна страница > Услуга

ESG БИБЛИОТЕКА

<https://pks.rs/komorske-usluge/esg-biblioteka>

WHAT IS GREENWASHING?

GREENWASHING INDEX
HELP KEEP ADVERTISING HONEST

Greenwashing

Greenwashing ili optužbe o prevari u vezi sa pitanjima *ESG* faktora u vezi sa nedoličnim ponašanjem ili pogrešnim izjavama, mogu biti veliki rizik za privredne subjekte

Greenwashing uključuje elemente

- ✓ operativnog,
 - ✓ finansijskog izveštavanja,
 - ✓ reputacionog rizika i
 - ✓ rizika od prevare,
- što ovo čini područjem koje nijedan privredni subjekt koji se bavi ekološkim tvrdnjama ne može sebi priuštiti da ignoriše.

5. Praktični primeri nefinansijskih izveštaja - analiza i diskusija

https://dct.rs/images/dokumenta/esg/DCT_ESG_Report_2024.pdf

АПФ - Претрага евиденције обвезника
финансијских извештаја

1 Статусни подаци на дан упита

Матични број:	21644196
ПИБ:	112295005
Пословно име:	DATA CLOUD TECHNOLOGY д.о.о. Крагујевац
Адреса:	САВЕ КОВАЧЕВИЋА 35Б, Крагујевац
Статус обвезника:	Активан

2 Евиденција обвезника

3 Листа примљених захтева

4 Објављени финансијски извештаји

Група финансијских извештаја: Редовни годишњи финансијски извештај ▾

Година: 2022 2023 **2024** 2025

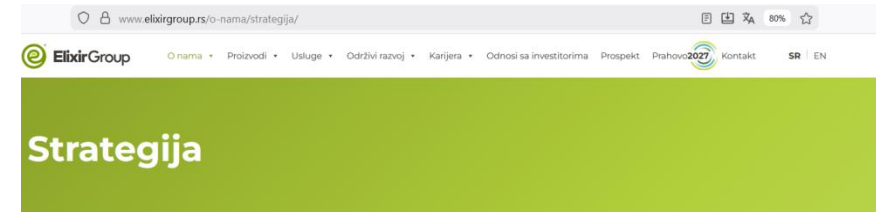
Датум пријема	ФИН број	Врста захтева	Извештајни период	Статус финансијског извештаја и/или документације	Напомена	Документа
29.03.2025	ФИН 234086/2025	Редован годишњи финансијски извештај	01.01.2024 - 31.12.2024	Уписан у Регистар и јавно објављен као потпун и рачунски тачан		- Потврда од 09.05.2025
				Обрасци:	- Биланс стања - Биланс успеха - Статистички извештај - Напомене уз финансијски извештај	
				Рачуноводствена регулатива:	МСФИ за МСП	
				Лице одговорно за састављање ФИ:	Пружалац рачуноводствене услуге: НЕБОЈША ЈЕНИЋ ПР АГЕНЦИЈА ЗА ВОЂЕЊЕ ПОСЛОВНИХ КЊИГА КОЛОСЕУМ КРАГУЈЕВАЦ - 53556124	
				Остале информације:	x	
				Број запослених:	40	
				Величина за наредну годину:	Мало	

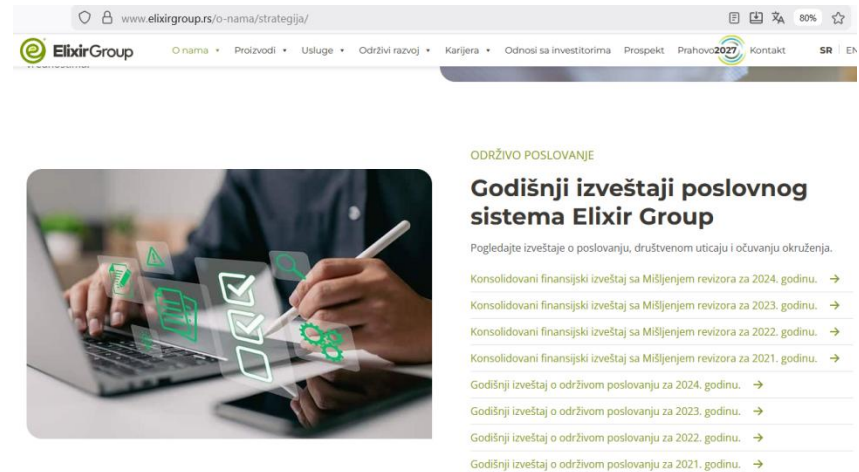
<https://mkgroup.rs/wp-content/uploads/2025/09/MK-Group-ESG-Izvestaj-za-2024.-godinu.pdf>

<https://www.elixirgroup.rs/odrzivi-razvoj/>

<https://www.elixirgroup.rs/o-nama/strategija/>

<https://www.elixirgroup.rs/o-nama/strategija/>

Пословно име:	Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац
Адреса:	ИНДУСТРИЈСКА 12, КРАГУЈЕВАЦ
Статус обвезника:	Активан

2 Евиденција обвезника

3 Листа примљених захтева

4 Објављени финансијски извештаји

Група финансијских извештаја: Редовни годишњи финансијски извештај

Година: 2022 2023 **2024** 2025

Датум пријема	ФИН број	Врста захтева	Извештајни период	Статус финансијског извештаја и/или документације	Напомена	Документа
30.06.2025	ФИН 304892/2025	Кориговани редован годишњи финансијски извештај са документацијом	01.01.2024 - 31.12.2024	Уписани у Регистар - кориговани финансијски извештај јавно објављен као потпун и рачунски тачан, а документација као исправна		• Потврда од 31.07.2025
				Обрасци:	<ul style="list-style-type: none"> Биланс стања Биланс успеха Извештај о осталом резултату Извештај о токовима готовине Извештај о променама на капиталу Статистички извештај Напомене уз кориговани финансијски извештај 	
				Рачуноводствена регулатива:	МСФИ	
				Документација:	<ul style="list-style-type: none"> Одлука о усвајању коригованог финансијског извештаја Ревизорски извештај са финансијским извештајем који је предмет ревизије Годишњи извештај о пословању уз кориговани финансијски извештај / Одлука о обједињеном годишњем извештају о пословању 	
				Лице одговорно за састављање ФИ:	Физичко лице: Мирослав Петрашиновић	
				Остале информације:	x	
				Број запослених:	635	
				Величина за наредну годину:	Велико	

5. Практични примери нефинансијских извештаја – анализа и дискусија

Годишњи извештај о пословању за 2024. годину
Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац

НЕФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ЈКП ШУМАДИЈА КРАГУЈЕВАЦ ЗА 2024. ГОДИНУ

Уводне напомене

Обавезно нефинансијско извештавање у Србији уведено је у домаће законодавство у октобру 2019. године усвајањем новог Закона о рачуноводству (у даљем тексту: Закон) који је ступио на снагу 1. јануара 2020. године. Одредбе закона о рачуноводству које се односе на обавезу нефинансијског извештавања ослањају се у великој мери на Директиву Европске уније 2014/95/ЕУ о нефинансијском извештавању.

У складу са Законом о рачуноводству ("Сл.Гласник РС " , број 73/2019 и 44/2021- др.закон) - **члан 37.** који гласи "Обавезници нефинансијског извештавања су велика правна лица која су друштва од јавног интереса и која на датуму биланса прелазе критеријум просечног броја од 500 запослених током пословне године" ЈКП Шумадија Крагујевац саставља нефинансијски извештај.

Нефинансијско извештавање је врста извештавања која се фокусира на информације које нису директно повезане са финансијским резултатима предузећа, али су од велике важности за све заинтересоване стране. То укључује аспекте као што су друштвена одговорност, одрживост, утицај на животну средину, радни услови, етичке праксе и друге нефинансијске димензије пословања.

Ово извештавање представља важан механизам за унапређење **транспарентности, одговорности и одрживости** у пружању јавних услуга. Иако ЈКП нису првенствено профитно оријентисана предузећа, њихов рад има велики утицај на животну средину, локалне заједнице и квалитет живота грађана. Због тога је изузетно важно да поред финансијских извештаја, ЈКП Шумадија Крагујевац редовно објављује и информације о свом еколошком, друштвеном и етичком пословању.

Увођење нефинансијског извештавања омогућава бољи увид у:

- > Коришћење природних ресурса,
- > Однос према запосленима,
- > Стандарде безбедности и здравља на раду,
- > Мере енергетске ефикасности и заштите животне средине,
- > Усклађеност са законима и стратегијама одрживог развоја.

Поред тога, овакво извештавање доприноси **јачању поверења јавности**, побољшава сарадњу са локалном самоуправом и олакшава приступ јавним фондовима и ЕУ пројектима који све више захтевају ове извештаје.

Пословно име: PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU, PROMET I USLUGE EP-BELT DOO, LOZNICA
Адреса: Првог маја бб, ЛОЗНИЦА
Статус обезника: Активан

- 2 Евиденција обезника
- 3 Листа примљених захтева
- 4 **Објављени финансијски извештаји**

Група финансијских извештаја: Редовни годишњи финансијски извештај

Година: 2022 2023 **2024** 2025

Датум пријема	ФИН број	Врста захтева	Извештајни период	Статус финансијског извештаја и/или документације	Напомена	Документа
10.08.2025	ФИН 301074/2025	Документација уз редован годишњи финансијски извештај	01.01.2024 - 31.12.2024	Уписана у Регистар и јавно објављена као исправна		• Потврда од 11.07.2025
				Документација:	<ul style="list-style-type: none"> Одлука о усвајању финансијског извештаја или Ијава да није усвојен финансијски извештај Ревизорски извештај са финансијским извештајем који је предмет ревизије Годишњи извештај о пословању / Одлука о обједињеном Годишњем извештају о пословању 	
				Остале информације:	x	
28.03.2025	ФИН 214784/2025	Редован годишњи финансијски извештај	01.01.2024 - 31.12.2024	Уписан у Регистар и јавно објављен као потпун и рачунски тачан		• Потврда од 15.04.2025
				Обрасци:	<ul style="list-style-type: none"> Биланс стања Биланс успеха Извештај о осталом резултату Извештај о токовима готовине Извештај о променама на капиталу Статистички извештај Напомене уз финансијски извештај 	
				Рачуноводствена регулатива:	МСФИ за МСП	
				Лице одговорно за састављање ФИ:	Физичко лице: MILINKO PAVLOVIC	
				Остале информације:	x	
				Број запослених:	220	
				Величина за наредну годину:	Средње	

5. Практични примери nefinansijskih izveštaja – analiza i diskusija

The screenshot shows the website www.epbelt.com/odrzivi-razvoj/univerzalni-ciljevi-odrzivog-razvoja-sdgs/. The page features a navigation menu with 'Održivi razvoj' expanded to show a list of links: Univerzalni ciljevi održivog razvoja (SDGs), EcoVadis, ESG sertifikat, Globalni dogovor UN, Obnovljivi izvori energije i dekarbonizacija, Biodiverzitet, Životna sredina, Bezbednost i zdravlje na radu, Društvena zajednica, Kupci, Dobavljači, and Stejholderi. Below the navigation, there are three large icons representing SDGs: 1 SVET BEZ SIROMAŠTVA (red), 2 SVET BEZ GLADI (yellow), and 3 DOBRO ZDRAVLJE (green). To the right, there is a red box with the text 'KVALITETNO OBRAZOVANJE' and an icon of an open book and a pencil.

<https://www.epbelt.com/odrzivi-razvoj/univerzalni-ciljevi-odrzivog-razvoja-sdgs/>

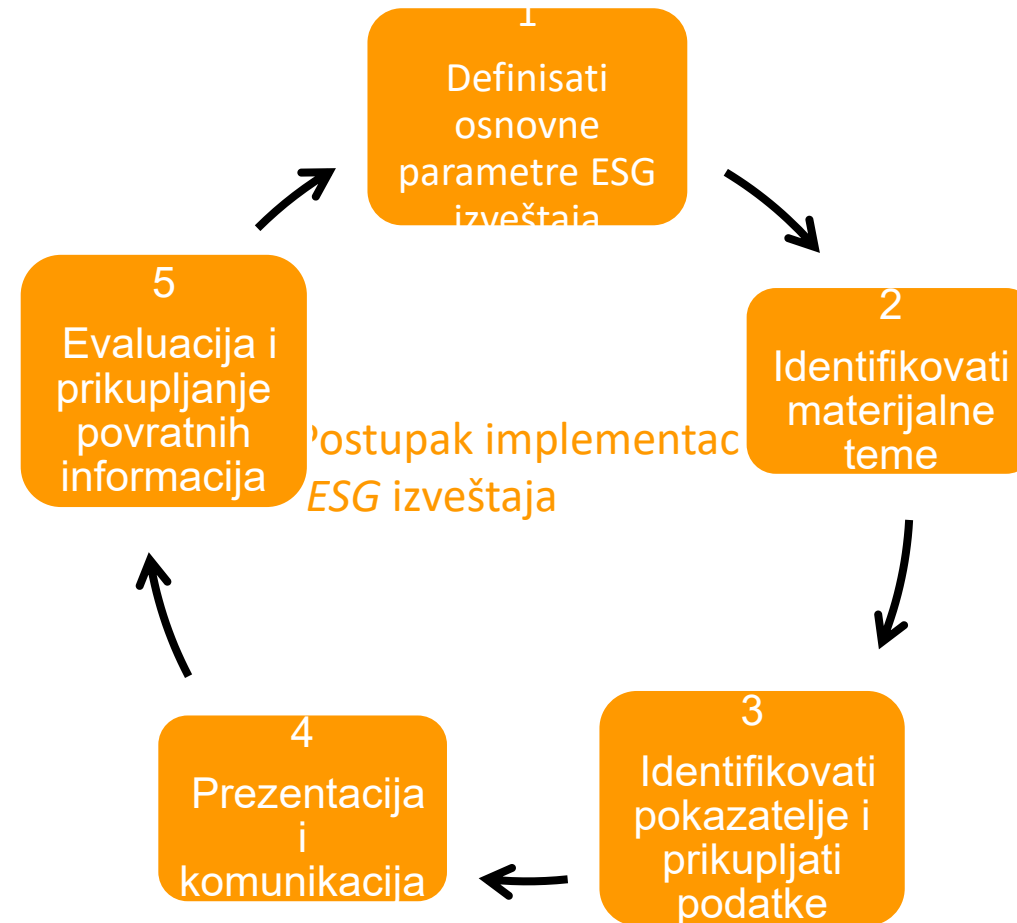
6. Zaključak i pitanja

Dokumentacija → Sistem → Kontrola → Izveštaj

Nikako prepisivati Sadržaj od drugih!!!!

6. Zaključak i pitanja

Environmental
 Zaštita životne sredine

- klimatske promene,
- korišćenje prirodnih resursa,
- zagađenje životne sredine,
- upravljanje otpadom uključujući i elektronski otpad, emisiju CO₂,
- prilike za korišćenje i investiranje u čistu tehnologiju, obnovljivu i zelenu energiju itd.

Social
 Društvena odgovornost

- ljudski resursi,
- zdravlje i sigurnost na radu,
- razvoj ljudskih resursa,
- sigurnost i kvalitet proizvoda,
- privatnost i zaštita podataka,
- odgovorno investiranje,
- lanac snabdevanja,
- društveno odgovorno ponašanje,
- prilike za pristup finansiranju i zdravstvenoj zaštiti itd.

Governance
 Korporativno upravljanje

- poslovna etika i kultura,
- vlasnička struktura,
- plate direktora,
- raznolikost upravnog odbora u smislu godina, pola, edukacije i profesionalnog iskustva,
- anti-monopolska praksa,
- korupcija i podmićivanje,
- poreska i računovostvena transparentnost itd.

Ključni elementi ESG izveštaja

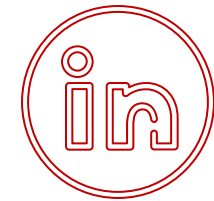
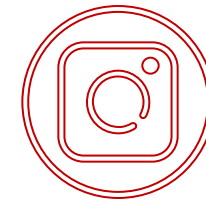
ESG KVIZ

Praktična primena i regulatorni zahtevi nefinansijskog izveštavanja u javnim preduzećima

Kosana Vićentijević

kosnavicentije@gmail.com

kosana.vicentijevic@vipos.edu.rs